

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI ȘOMAJUL

Determinări conceptuale

Măsurarea și caracterizare

Forme și tipuri de șomaj

Măsuri de diminuare a șomajului și a efectelor sale

DETERMINĂRI CONCEPTUALE

- *folosire deplină a forței de muncă*
- *(loc de muncă cf. pregătirii/preferințelor; distanță rezonabilă de domiciliu; siguranță → nu caută activ (alt) loc de muncă)*
- *ocupare deplină ≠ șomaj zero*
- *ocupare deplină ↔ șomaj natural*
(șomaj tranzitoriu + voluntar)

ȘOMAJ

dezechilibru macroeconomic caracterizat prin excedentul ofertei față de cererea de muncă

- *- surplus relativ !*

Nu au loc de muncă **oficial**

formare:

- *pierderea locului de muncă de o parte a populației ocupate*
- *ajungerea la maturitate a noilor generații*

ȘOMER

(condiții cumulative pe baza definiției OIM, Geneva 1982)

- **persoană în vârstă de muncă (15-65 ani sau 15-74 ani)**
- **apt de muncă**
- **nu are loc de muncă sau nu desfășoară o activitate economică pe cont propriu (ori nu este pensionar)**
- **caută activ un loc de muncă (oricând în decursul ultimelor patru săptămâni)**
- **este disponibil să înceapă lucrul (în următoarele două săptămâni)**
- **înregistrarea acestei situații la o instituție specializată a statului**
- **<http://laborsta.ilo.org/applv8/data/c3e.html>**

MĂSURAREA ȘOMAJULUI

- absolut
- *număr șomeri (S), după caz:*
  - *înregistrați*
  - *BIM/OIM*
- relativ:
- *rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă (PA).*

$$u = \frac{S}{PA} 100$$

Populația activă

- *din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând **populația ocupată (PO)** și **șomerii (S)**.*

$$PA = PO + S$$

Populația activă

- cuprinde:
  - ✓ forța de muncă salariată civilă
  - ✓ patronii și alți lucrători independenți
  - ✓ lucrătorii familiali neremunerați
  - ✓ militarii
  - ✓ șomerii
- **Populația activă civilă** cuprinde categoriile de populație evidențiate mai sus mai puțin militarii

Populația ocupată

cuprinde persoanele de vârstă activă (în vârstă de muncă), care se aflau în una din următoarele situații:

- aveau un loc de muncă, se găseau la locul de muncă și primeau un salariu sau remunerație în bani sau în natură
- aveau un loc de muncă salariat, dar în perioada de referință erau absenți, păstrând însă legătura formală cu locul de muncă
- aveau un loc de muncă nesalariat, iar în perioada de referință erau prezente la lucru și exercitau o activitate lucrativă aducătoare de venit
- desfășurau activități pe cont propriu (patroni, asociați), dar temporar nu erau la lucru

Populația inactivă

cuprinde persoanele fără loc de muncă și care nu caută un loc de muncă

- **Se cuprind: elevii și studenții (curs de zi); persoane casnice; persoane cu incapacitate permanentă de muncă**

(dacă ne raportăm la populația totală - adică indiferent de vârstă - inclusiv cele cu o vârstă inferioară sau superioară celei active, vom cuprinde în plus și pensionarii)

CARACTERIZAREA ȘOMJULUI:

- *durata*
- *intensitatea*: total / parțial
- *structura*: regional; profesional; vârste; sexe; rasă; etnie etc

FORME ȘI CAUZE PRINCIPALE

- șomaj ciclic (conjunctural) → ciclicitate
- șomaj structural → profesii cerute – pregătire; evoluții demografice regionale – repartitia activităților
- șomaj tehnologic → progres tehnic
- șomaj sezonier → sezonalitatea unor activități/cererii
- șomaj intermitent → contracte durată limitată
- șomaj voluntar → renunțare la locul de muncă (cautarea altuia mai convenabil; șomaj aparent=persoane casnice; șomaj de discontinuitate=creșterea copiilor)
- șomaj deghizat → “munca la negru”

MĂSURI

- Privesc direct pe șomeri
- Privesc populația ocupată
- Alte măsuri

MĂSURI CARE PRIVESC DIRECT PE ȘOMERI

- sistemul ajutoarelor/indemnizațiilor de șomaj
- organizarea pregătirii și recalificării
- facilități pentru angajatorii de șomeri
- sprijin financiar și/sau administrativ pentru proiecte de afaceri pe cont propriu ale șomerilor
- ș.a.

MĂSURI CARE PRIVESC POPULAȚIA OCUPATĂ

- prevenirea șomajului → perfecționarea pregătirii profesionale a salariaților (educația permanentă)
- diminuarea șomajului prin noi oportunități de angajare → reducerea timpului de lucru și/sau duratei vieții active

ALTE MĂSURI

- stimularea mediului de afaceri (creșterii economice)
- repatrierea emigranților ...